

*Kuzyiba
Leza*

Contact the publishers at:
P.O. Box 3457, Dalview 1544, Rep. Of South Africa

January 2002

TONGA

Written by Rev. Lindsay Cameron
Translation by Navy Samboko

Published by:

The Wesleyan Church
P.O. 3457, Dalview 1544, Rep. of South Africa

International Headquarters:
6060 Castleway West Drive, Indianapolis Indiana, USA
P.O. Box 50434, Indianapolis IN 46250-0434, USA

© 2001 The Wesleyan Church
For permission to reprint any part of these studies,
contact the publisher

Ino Kubbizyigwa Ncinzi?

Kubbizyigwa nciindi basololi bacikombelo nobabelesya maanzi kutondezya kuti wasanzigwa a Jesu Kristo alimwi watambula muuya usalala. Maanzi nciitondezyo ca ncaakacita kale Jesu mubuumi bwako. Aboobo Johane wakali kubbizya wakacisalazya eeci.

Luka 3 ¹⁶Johane wakabavuwa boonse kuti, Mebo ncobeni ndamubapatizya amaanzi, kwalo kuleza umwi uundiinda nguzu ngwentelede kumwaangunwida kaanzyo kentyasyo zyakwe, walo uyoomubapatizya a-Muuya Uusalala amulilo.

Petulo ulaamba kuti maanzi nciitondezyo ca ncaakacitila Jesu.

1 Petro 3 ²¹Aya makani ncecikoziano calubapatizyo mboluvuna ndinywe sunu (taakweensi kwaamba kuti mwalisalazya kutombe lyamubili, pele nkokuti mulayandaula manjezezya mabotu mumeso aa-Leza) kububuke bwa-Jesu Kristo, ²²uukala kululyo lwa-Leza, nkaambo wakainka kujulu, abaangelo abasibwami abasinguzu boonse balibikidwe kungsi lyakwe.

Ulombe kubbizyigwa kubaalu ba mbungano, mukwaambila nyika kuti utobela Kristo. Weelde kulomba kwaamba majwi masyoonto kutaanguna, mukupandulula cakacitika kuli ndiwe amakanze aako mbuli mboyanda kumutobela Jesu. Mpoona bayookubbizya kutondezya matalikilo aabuumi bupya.

Tito 3 ⁴Pele nibwakakompa buuya bwa-Leza Mufutuli wesu, aluyando lwakwe ndwayandisya bantu, ⁵teensi kwaamba kuti nkaambo kamilimo yabululami njotwakacita swebo, pele nkaambo kalweetelelo lwakwe mwini, ncakatufutula, kukusanzigwa kwakakuzyalwa kwabili akubuumi bupya buzwa ku-Muuya Uusalala, ⁶ngwaakatufonkweda muli-Jesu Kristo Mufutuli wesu.

Mibuzyo:

Sena ulilibambilde kubbila?

- Sena wakumulomba Jesu kuti akulekelele zyibi zyako?
- Sena wakalomba muuya usalala kuti upone mulinduwe akukuvwuna kububi?
- Sena walisalila kusiya myuuya mibi?

Ikuti mwiingulo wako kali iyyi, kumibuzyo yoonse eeyi nkokuti uleelede kubbizyigwa. Ulombe bafundisi bako kuti bakubbizye.

KULIYEEZYA

- Leza ulatulekelela akutupa muuya usalala.
- Leza ubamba nyika mpya yabaabo bamuyanda.
- Ikuti wamusala lino uyakukutambula kumunzi mupya aboola.
- Wakatupa lubbabatizyo mbuli citondezyo cakusala kwesu.

Sena ulayanda zyyiyo zimbi kwiiya amakani a Jesu? _____ .

Leza Mulengi

Kuzyiba Leza

1

Matalikilo 1 ¹Kumatalikilo Leza wakalenga ijulu anyika. ²Lino nyika yakalipilingene akubula zintu, nkabela kakuli mudima atala lyamaanzi malamfu. Alakwe Muuya wa-Leza wakali kukumba-kumba atala lyamaanzi.

³Lino Leza wakaamba kuti, Akube mumuni. Mpoonya awo mumuni wakaba. ⁴Nkabela Leza wakabona mumuni kuti mubotu, alimwi Leza wakaanzaanya mumuni amudima. ⁵Lino mumuni Leza wakauulika kuti ndisikati, awalo mudima wakauulika kuti masiku. Aboobo kwakaba igoko, alimwi kwakaba cifumo, buzuba bomwe.

⁶Lino Leza wakaamba kuti, Akube mulengalenga akatikati kamaanzi uanzaanye maanzi arnaanzinyina. ⁷Elyo Leza wakacita mulengalenga oyo, waanzaanya maanzi aali ansi lyamulengalenga amaanzi aali kujulu lyamulengalenga. Mbuboobo mbukwakaba. ⁸Lino oyo mulengalenga Leza wakauulika kuti ndijulu. Aboobo kwakaba igoko alimwi kwakaba cifumo buzuba bwabili.

⁹Lino Leza wakaamba kuti, Maanzi oonse aali ansi lyajulu ayoboloke antoomwe, kuti intundubwi iboneke. Nkabela kwakaba obo. ¹⁰Lino intundubwi Leza wakauulika kuti ninyika, aalo maanzi mpaakayobolokela wakaaulika kuti ndwizi. Nkabela Leza wakabona kuti ncintu cibotu. ¹¹Lino Leza wakaamba kuti, Nyika isyusye mweemvwe, azisyu zizyala imbuto, amisamu iizyala micelo, umwi aumwi mbuli musyobo wawo, ijisi imbuto mukati, atala anyika. Nkabela kwakaba obo. ¹²Nyika yakasyusya mweemvwe, azisyu zizyala imbuto cimwi acimwi mbuli musyobo waco, amisamu iizyala micelo ijisi imbuto mukati, umwi aumwi mbuli musyobo wawo. Nkabela Leza wakabona kuti ncintu cibotu. ¹³Aboobo kwakaba igoko, alimwi kwakaba cifumo, buzuba bwatatu.

¹⁴Lino Leza wakamba kuti, Akube mimuni mumwenya wakujulu, kuti ianzaanye isikati amasiku, alimwi ibe zitondezyo akubamba ziindi zyelede zyamazuba azyamyaka. ¹⁵Ibe malampi mumwenya wakujulu aakumunisya ansi. Nkabela kwakaba obo. ¹⁶Leza wakacita mimuni yobile mipati, mumuni mupati wakweendelezya isikati amumuni muniini wakweendelezya masiku; azyalo inyenyezi wakazicita. ¹⁷Nkabela Leza wakazibika mumwenya wakujulu, kuti zimunike ansi, ¹⁸ziendelezye isikati amasiku akwaanzaanya mumuni amudima. Nkabela Leza wakabona kuti ncintu cibotu. ¹⁹Aboobo kwakaba igoko, alimwi kwakaba cifumo, buzuba bwane.

²⁰Lino Leza wakaamba kuti, Maanzi avuzye makamu makamu aazintu zyuumi, abalo bayuni bauluke atala lyanyika mumweenya wakujulu. ²¹Nkabela Leza wakalenga banyama bapati bamulwizi azintu zyoonse zyuumi ziputauka, maanzi nzyaakavuzya cimwi acimwi mbuli musyobo waco, abayuni boonse bauluka umwi aumwi mbuli musyobo wakwe. Nkabela Leza wakabona kuti ncintu cibotu. ²²Elyo Leza wakazilongezya, wati, Amuzyalisye, muvule, muzuzye maanzi aamulwizi, abalo bayuni bavule munyika. ²³Aboobo kwakaba igoko, alimwi kwakaba cifumo, buzuba kwasanu.

²⁴Lino Leza wakaamba kuti, Amwalo munyika muzwe zintu zyuumi, cimwi acimwi mbuli musyobo waco. Muzwe ijombe abauka abanyama baansi, umwi aumwi mbuli musyobo wakwe. Nkabela kwakaba obo. ²⁵Leza wakacita banyama baansi, umwi aumwi mbuli musyobo wakwe, ajombe zyamisyobo misyobo, abauka boonse baansi bamisyobo misyobo. Nkabela Leza wakabona kuti ncintu cibotu. ²⁶Elyo Leza wakaamba kuti, Atupange muntu mucinkozya cesu, abe mbubonya mbuli ndiswe. Baendelezeye inswi zyamumaanzi, abayuni bakujulu, ajombe, anyika yoonse, abauka boonse bayavula ansi.

²⁷Nkabela Leza wakalenga muntu mucinkozya cakwe. Wakamulenga mucinkozya ca Leza. Wakabalenga baalumi abanakazi. ²⁸Lino Leza wakabalongezya. Leza wakabaambila kuti, Amuzyalisye, muvule, muzuzye nyika akwiibombya. Amweendelezeye inswi zyamulwizi abayuni bakujulu abanyama boonse baputauka ansi.

Mibuzyo:

1. Zinzi Leza nzyaakalenga mumazuba aaya?

- Mubuzuba butaanzi? _____
- Mubuzuba bwabili? _____
- Mubuzuba bwatatu? _____
- Mubuzuba bwane? _____
- Mubuzuba kwasanu? _____
- Mubuzuba kwasanu akamwi? _____

Kosala mwiingulo uuluzi ubikke mukabeela kalaamwiingulo uluzi.,wamana uzwide ambele kumubuzyo uutobela.

2. Matalikilo 1:1 atuyiisyanzi a Leza?

- Leza wakali muuya.
- Leza wakali koono.
- Leza wakali kupona kakutanalengwa zyoonse.

Eeci cituyiisya nzi a Leza? _____ .

3. Izuba, Mwezi a Nyenyezi Leza wakazilenga kuzwa kunzi. Mubuzuba bwane mutupango twa, 14-15.

- Kumeenda?
- Kumuuwo?
- Naakutakwe?

Eeci cikuyiisya nzi a Leza? _____ .

Ijulu unoli munzi mupya ooko takunookwe mapenzi,kulila,inzala nokuba kuyoowa. Munzi wabaabo bamuyanda leza alimwi Leza uyakupona akati kesu.

1 Petro 4 ¹²Nomuyandwa mutagambi aamasukusyo aayaka mbuli mulilo aamusikila kuti musukusigwe ngao. Mutayeyi kuti mwasikilwa cintu ceenzu, ¹³pe, nkaambo mwaba bapenzinyina Kristo, aboobo mulelede kukondwa, kuti mukakondwe akusekelela kuciindi eco acalo ncibuyoooyubununwa bulemu bwakwe. ¹⁴Na mwasampaulwa nkaambo kazina Iya-Kristo, eIyo muli basicoolwe, ikuti ndilyonya ndimukalilide Muuya wabulemu, nkokuti Muuya wa-Leza. ¹⁵Tacili cibotu kuti umwi wanu wapenzegwa nkaambo kabujayi na kubba na kucita zibi, nanka nkaambo kakuti ngusindimi zyoobile, ¹⁶pele na ulapenzegwa nkaambo kabunakristo bwakwe, eci tacili cintu cakumufwisya bweeme, pe, ncintu nceeleda kulumba Leza. ¹⁷Casika ciindi caIubeteko, nkabela lulatalikila kuciinga ca-Leza. Pele na Iwatalikila kulindiswe, ino baIacitilwa buti abo batazumina ku-Makani aa-Leza? ¹⁸Na nciyumu akubaluleme kufutulwa, ino baIaba buti basikasampusampu abasizibi. ¹⁹Eno abo bapenga caluyando Iwa-Leza kabaya bucita milimo mibotu akupa myuuya yabo mumaanza aa-Leza Cilenga uusyomeka.

Leza Utwaambila Kusala.

Ikuti wasala cipego ncakupa Jesu calulekelelo abuumi bupya kwiinda mumuuya usalala, uyanda kuti ubelekele nguwe alikke akutamufwida nsoni.

Luka 9 ²⁶nkaambo umwi umwi uundyuusa mebo amakani aangu, awalo Mwana a-Muntu uyoomuusa, aakuboola mubulemu bwakwe abwa-Wisi abwabaangelo bakwe abasalala.

Ba-Roma 10 ⁹lyakuti, Anooli wazumina kumulomo kuti Jesu ngu-Mwami, akusyoma mumoyo wako kuti Leza wakamubusya kubafu, noti kafutuke. ¹⁰Nkaambo kumoyo kulasyomwa kuti kube bululami, akumulomo kulazuminwa kuti kube lufutuko. ¹¹Ikuti malembe alaamba kuti, Taakwe naba omwe uumusyoma uunoosigwe bweeme.

Mibuzyo:

4. Uyanda nzi Leza kulibaabo bamutobela,?

- Uyanda kuti tukkomane.
- Uyanda kuti tubikke lusyomo lwesu mukaziye.
- Uyanda kuti twaambile bamwi kuti tuli bacilili bakwe.

Lemba izina Iya muntu ngoyanda kwaambila amakani a Jesu. _____ .

Kuli nzila zyoatatwe nzyokonzya kubelsya mukwaambila bamwi amakani a Jesu.Inga wacita oobu kwiinda mukucinca buponi bwako lino. Inga wacita oobu kwiinda mukwaambila umwi muntu. Inga wacita kwiinda muku bbizigwa muzina Iya Jesu. Jesu wakatwambila kubbizigwa ncintu cipati calo kacili ncecimwi citondezyo akati ka zitondezyo ziyakuzumina kutobela Jesu.

Matayo 28 ¹⁹Nkaambo kaako kamuya mukabaiisye bantu bamisyobo yoonse, akubabapatizya muzina Iya-Taata alya-Mwana alya-Muuya Uusalala, ²⁰alimwi amubaiisye kuti bajatisye makani oonse ngendakamulailila. Amulange, ndaba anywe mazuba oonse nikuba kusikila kumamanino aaciindi.

Muuya wa Jesu wiitwa kuti muuya usalala utugwasya kupona munzila yakutabisya.

Mupailo mufwaafwi walulekelelo akutambula muuya usalala.

Leza taata, ndiliziyi kuti nkoli, alimwi ndiyanda kweenda andiwe, ndabikka lusyomo lwangu muli ndiwe a mumwana wako Jesu Kristo. Ndilomba lulekelelo kuzyibi zyangu akuti undipe muuya usalala kuti undigwasye kuleka kubisya. Ndalumba. Ameni.

Kwiingula Kwa Leza Kupenzi Lya Munyika.

Inyika ilaamapenzi manji nkambo twakazangila Leza wakatulenga. Kuli bantu babisya a myuuya mibi. Kuli kuciswa, kupenga a kufwa. Eeci tacelede kutugambya nkaambo nyika ilimuzangilide Leza wakasimpe. Leza wakabamba nzila yakuti tukonzye kulekelelwa alimwi alimwi ulatupa buumi bupya kwiinda mumuuya wakwe usalala. Nokuba boobo ncinzi ncaelede kucita amyuuya mibi, kutalulama a mapenzi aali munyika eeyi? Sena weelede kubambulula bulubiziyi boonse? Peepe! Eeci inga teecabeleka nkaambo bantu mbabisi a myuuya mibi nkobali/nkoili icileta mapenzi.

Leza wakwayeeya kulenga nyika-mpya yabaabo bamucilila cakasimpe naa cakusyomeka. Eeyi nyika-mpya yiitwa kuti ndiJulu alimwi Jesu unooli mwami wa Julu. Jesu ula tuponya kumalwazi aamunyika iino, muzimwi ziindi ulatulekela mumapenzi kuti atusunke a kutubambulula kutegwa tweelele kunjila ku-Julu.

Johane 14¹ Myoyo yanu itapengi, kamusyoma Leza, kamundisyoma amebo. ²Mujanda ya-Taata mwaali makalilo manji, nekwtali boobo nendamwaambila nkaambo ndiya kukumubambila busena. ³Kuti na ndainka kuyoomubambila busena ndiyooboola alimwi, nzoomutolelele, kuti oko nkwebede anywebo mukabe nkuko.

2 Petro 3¹³ Pele swebo tulangila ijulu ipya anyika impya, mbubonya mbuli mbwaakatusyomezya. Mulinzizyo momukala bululami. ¹⁴Nkaambo kaako, nomuyandwa, bumulangila zintu ezi, amusungwaale kujanwa mulikede muluumuno, mutakwe kabala, mutakwe kampenda mumeso aa-Leza.

Mibuzyo:

3. Mbokunga Leza ulaanguzu kapati, Sena unootuponya lyaonse twaciswa?

- Peepe kwiina natuponya.
- Iiyi unootuponya lyaonse.
- Zimwi ziindi ulatuponya, muzimwi ziindi uyanda kuti tumusyome.

Kuvwiila kwa Leza mumapenzi kwiinda koonse muuya nkuunga wacita. Ino uyeeya buti Leza? _____.

4. Ncinzi Leza ncaakacita mukulenga nyika?

- Wakapanga majiki.
- Wakaamba kuti akube.
- Wakabelesya nguzu.

Eeci cikuyiisya nzi a Leza? _____.

5. Mwaalumi a mukaintu baimpene aali a banyama, mukampango ka 26?

- Bakalengwa mucinkonzyanyo ca Leza.
- Bakali vwubide.
- Bakafwide nzala.

Eeci cikuyiisya nzi a muntu? _____.

Leza Mwami Wanyika Yoonse

Incito 17²⁴ Leza awakalenga nyika azintu zyoonse izili mumo, oyu mbwali Mwami wejulu enyika, takali muzikombelo zicitwa amaanza. ²⁵Alimwi tabelekelwi maanza abantu, tali uubula cintu pe, nkaambo ngonguwe mwini nguubapa boonse buumi, amuuya, azintu zyoonse. ²⁶Wakaacita masi oonse aabantu kukulengwa komwe, kuti akale munyika yoonse. Wakabika ziindi nzyaakaabilwa aminyinza yamakalo aao. ²⁷Kayanda kuti bamuyandaule Leza, kuti kukumwaampasya ambweni balamujana, nokubaboobo tali kule kulumwi umwiwesu. ²⁸Nkaambo mulinguwe motupona, motuputa, motubede, mbubonya mbobakaamba bamwi balembi banu kuti, Aswebo tuli bana bakwe.

Mibuzyo:

6. Incito 17:26 itwaambila nzi a Leza? Leza...

- Mwami wajulu a nyika.
- Mweenzinyina a nyika.
- Muyumu canguzu.

Ikuti Leza kali mwami wa zyoonse, sena mwami wako na? _____.

7. Nkukuli bantu nkobakazwa keendelanya akampango ka 26?

- Bakazwa kubanyama.
- Bakazwa kuli Adamu muntu wakusaanguna.
- Bakazwa kumuuya.

Ino kuti Adamu wakali muyandisi kubusyu bwa Leza, eeci caambanzi andiwe? _____.

8. Ncinzi Leza ncayanda kuti tucite mukampango ka 27?

- Tukkomane.
- Tube aabana banji.
- Tumuyandaule akumujana.

Kweendelanya a kampango ka 27 Leza ulikuli lino? _____.

Kuli Leza Omwe Wakasimpe.

1 Makani 16 ²⁹ *Amupe Jehova bulemu bweelede izina lyakwe. Amulete cipzizyo, muboole kubusyu bwakwe, Amukotamine Jehova mubweebesi busalalisya.*

³⁰ *Amukankame kunembo lyakwe nonyika yoonse. Luwa luliimvwi nji, talukonzyi kusosoloka.*

Mibuzyo:

9. Izilenge zyoonse zyeedelede kucita nzi a Leza wakatulenga?

- Zimulemeke.
- Zililubye amakani aakwe
- Zitamusyomi.

Sena yebo abamukwasyi wakwenu mwaali kukomba Leza omwe wakasimpe wakalenga Julu a Nyika? _____ .

Kwiingula Kwesu Kuli Leza.

Joshua 24 ¹⁴ *Lino amumuyoowe Jehova akumumanina milimo cakulullama acakusinizya. Amusowe mizimu imbi bamauso njibakamanina milimo mutala lyamulonga amucisi ca-Egepita, mumanine Jehova milimo.* ¹⁵ *Pele na mumeso aanu kwabija kumanina Jehova milimo, lino amulisalile buzuba obuno ngumuyanda kubelekela, nanka mizimu bamauso njibakabelekela mutala lyamulonga, nanka mizimu yaba-Amori mbemukede abo munyika yabo. Pele mebo abasijanda bangu tulabelekela Jehova.*

Mibuzyo:

10. Ikuti koyanda kulemya Leza, ncinzi ncoelede kucita mukampango ka 14?

- Nkuleka kukomba baleza bambi.
- Nkumuletela zipego.
- Nkuswaya Tempele lyakwe.

Sena yebo abamukwasyi wakwanu mwkali kukomba ba leza bambi? _____ .

Ikutobela Leza caamba kuleka kukomba baleza bambi.

11. Ncinzi bantu ncobakaelede kucita mukampango ka 15?

- Nkulisalazya.
- Nkusama citumwa.
- Nkulisalila kutobela Leza.

Sena yebo walisalila kutobela Leza? _____ .

KULIIBALUSYA

Leza wakalenga nyika, banyama a bantu. muntu wakali cilenge ceebesi, caalengwa mucikonzyanyo cakwe, kumukonzya kwiind: mukuyeyya, mukuyanda, kotalika kubamba zintu a kukonzya kusala cibi a acibotu.

Kristo Mubuumi Bwako

Kuzyiba Leza

4

Kuzwa Kuciiyo Cainda:

- Jesu mwana wa Leza. Leza upona akati kesu.
- Jesu wakaboola kututondezya Leza mbuli mbwatuyanda, akubbadela milandu yazyibi zyesu kwiinda mukutufwida aciciinkano.
- Wakabuka kuzwa kubafu kwiinda munguzu zyamuyaya wa Leza.
- Ulatupa muuya usalala kuti upone mulindiswe kutegwa tuzyalululwe bupya akuba mbulinguwe.

Wabambwa Kuba Muumi Muli-Kristo.

Ba-Efeso 2 ¹ *Lino anywebo wakamubusya, inywe nimwakafwide mundubizyo zyanu amuzibi zyanu,* ² *nzimwakali kweendela mulinzizyo insiku, cakutobela ziimbo zyaansi ano azyamweende lezi uujisi bwami bwakumuwo, nguwenya muuya uubeleka sunu mummyo yabana bakasampusampu.* ³ *Akati kabaaba mpotwakali kuponena aswebo kalekale, nkaambo twakali mumayabwe aanyama yesu, twakali kucita zisusi zibi zyanama azyamyoyo yesu, nkabela mubwiime bwesu twakali bana babukali mbubonya mbuli bamwi.* ⁴ *Pele Leza, Sibuyaya loko, nkaambo kaluyando lwakwe lupati, ndwaakatuyandisya,* ⁵ *nekuba kuti twakalifwide mumilandu, wakatubusya toonse antoomwe a-Kristo (luzyalo ndomufutuzidwe).*

Mibuzyo: Kosala mwiingulo uuluzi ubikke kuli aali mwiingulo ngoosala, wamana uingule mubuzyo uutobela.

1. Ino lufu lwa Jesu ndupati buti kuli ndiswe?

- Nkaambo toonse tulafwa.
- Nkaambo lino toonse tulakonzya kulekelelwa zibi zyesu.
- Nkaambo lufu lwakwe lutupa kulyookezya ciindi ca Isita.

Sena wakumulomba Jesu kuti akulekelele zibi zyako? _____ .

2. Ino kutambula muuya usalala ncintu cipati buti kulindiswe?

- Nkaambo muuya usalala utupa nguzu zipya zyakuponena Leza.
- Nkaambo muuya utupa kumvwa kabotu.
- Nkaambo muuya taubambidwe muciiimo ca nyama.

Mibuzyo:

5. Ino Jesu ulikuli sunu?

- Ucifwide mucuumbwe.
- Ulapona alimwi wakali bonya kuli basiciiya bakwe.
- Tatuzyi kuti ulikuli.

Ulaboola kulindiswe. Ino kuti waboola kulinduwe, inga wamutambula na? ____ .

Ba-Roma 8 ¹¹*Pele kuti ulimukalilide mukati Muuya wasikubusya Jesu kuzwa kubafu, elyo oyo sikubusya Kristo kubafu ulapononosya mibili yanu mifwisi ayalo kunguzu zya-Muuya wakwe uumukalilide mukati.*

Ulapona mulindiswe kwiinda mumuuya wakwe. Ulatusandula kuti tube bantu bapya, mbuli mwana wazyalwa naa kuzyalululwa kupya.

Johane 3 ³*Jesu wakavuwa kuti, Ncobeni ndakwaambila kasimpe, Muntu atazyalwa akuzyalwa kwakujulu, takonzya kubona Bwami bwa-Leza.*

⁴*Nikodemo wakamwaambila kuti, Ino muntu ulakonzya buti kuzyalululwa acembaala? Sena ulakonzya kunjila Iwabili mwida lyabanyina, kuti azyalwe alimwi ?*

⁵*Jesu wakavuwa kuti, Ncobeni ndakwaambila kasimpe, Muntu atazyalwa amanzi a-Muuya, takonzya kunjila mu-Bwami bwa-Leza.* ⁶*Icizya Iwa mumubili, mubili, acalo icizyalwa mu-Muuya, muuya.* ⁷*Utagambwi mbwendakwaambila kuti, Ulyeelede kuzyalwa akuzya Iwa ukuzwa kuju lu.*

Mibuzyo:

6. Ino ncinzi cicitika muuya wa Jesu noupona mulindiswe.?

- Tulanguzu zipya zyakuleka kubisya.
- Utuyiisya kasimpe kazwakuli Leza.
- Ulatucecnjezya notucita cibi.

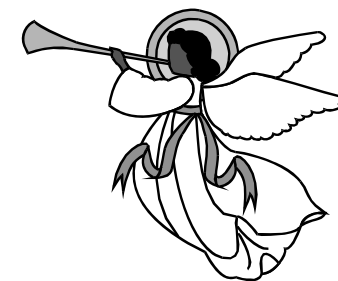
Ooyu mubuzyo uusyupa, nkaambo yoonse miingulo ililuzi. Ino Johane ukwiita kuti nzi notambula muuya uusalala? _____ .

Ba-Roma 8 ⁹*Pele nywebo tamuli basinyama, muli basimuuya, nkukuti Muuya wa-Leza nuumukalilide mukati. Umwi uutajisi Muuya wa-Kristo, oyu teensi wakwe pe.*

KULIIBALUSYA

- Jesu mwana wa Leza. Leza upona akati kesu.
- Jesu wakaboola kututondezya Leza mbuli mbwatuyanda, akubbadela milandu yazyibi zyesu kwiinda mukutufwida aciciinkano.
- Wakabuka kuzwa kubafu kwiinda munguzu zyamuyya wa Leza.
- Ulatupa muuya usalala kuti upone mulindiswe kutegwa tuzyalululwe bupya akuba mbulinguwe.

Bangelo A Myuuya

Kuzwa Kuciiyo Cainda:

Leza wakalenga nyika, banyama a bantu. Muntu wakali cilenge ciyandisi, kalimbuli Leza mkuyeeeya , mukuyanda, mukutalikakubamba zintu a mukusala cibi a cibotu.

Nokuba boobo mapenzi akasika, akasika kwiinda munguzu muntu nzyaakapegwa kusala cibi a acibotu. mbombuboo bu mapenzi mbwaaka njila. Aaya mapenzi akatalikila kumyuuya.

Intembauzyo 93
¹*Jehova mweendelezi, ulisamide bulemu; Jehova ulisamide, walisamika inguzu. Aboobo luwa lulijisi, taluzangaani.*
²*Cuuno cako cilijisi kuzwa kalekale, Nduwe uuliwo lyoonse.*

I Myuuya

Leza wakalenga zilenge zilengedwe muciiimo ca Myuuya ,eezi wakaziita kuti mbagelo. Aaba bangelo bakali kabotu alimwi bakalengeledwe kubelekela Leza a Muntu. (Nkaambo muntu ulengedwe muciiimo naa mucikonzyanyo ca Leza.)

Intembauzyo 103 ²⁰*Amulumbe Jehova nobaangelo bakwe, inywe nobasintaze basinguzu nomucita mbwaamba, akuswiilila ijwi lyamajwi aakwe.*

Mibuzyo: Kosala mwiingulo uuluzi ubikke kuli aali mwiingulo ngoosala, wamana uingule mubuzyo uutobela.

1. Nkaambo nzi nco bakalengelwa Bangelo?

- Ikuti beendelezye nyika .
- Kulemeka Leza akumubelekela.
- Ikubelekela bantu batayandi Leza.

Sena kumataliko bangelo bakali babi naa bakali babotu? _____ .

Ba-Hebrayo 1 ¹⁴*Sena baangelo boonse tiili myuuya iimubelekela, mbatuma kuya bumubelekela kulibaabo abayoojana kufutuka?*

Luka 1 ¹⁹*Angelo wamuvuwa kuti, Ndime Gabriyeli uuima kabusyu bwa-Leza, ndatumwa kuti ndyaambe kulinduwe, ndikuletele aya makani mabotu.*

Mibuzyo:

2. Sena bangelo balayanda kugwa sya bantu?

- Tabakwe ndaba abantu.
- Balitunyemenede.
- Leza ubatuma kugwasya bana bakwe.

Ino bangelo inga bakugwasya buti? _____ .

Myuuya Ilaboola Munyika

Mukulaba kwaliso myuuya mibi yakalitondezya munyika. Bamwi baamba kuti Myuuya mibi eeyi mbangelo bakazangila Leza, bakasolwedelwa a mungelo mupati izyina kali Lusifa. Ooyu tanaakayanda kubelekela Leza; wakali kuyanda kweelana a Leza.

Ezekieli 28 ¹³*Wakali mu-Edeni, muunda wa-Leza. Kosakatide mabwe mayandisi oonse, mabwe aasalala pyu, mabwe aatopazi, mabwe aajaspji, mabwe aaberulo, mabwe aaonukisi, mabwe aakrusalito, mabwe aasafiro, mabwe aanofeki amabwe aasmaragido; alimwi tuntimbwa twako anyeele zyako, zyoonse yakaleengedwe angolida. Mubuzuba bwakulenga kwako zyakabambwa. ¹⁴Ndakakubika antoomwe aangelo kerubu uunanikidwe uuvumba. Wakali mucilundu cisalala ca-Lezu wakali kweendeenda akati kamabwe aamulilo. ¹⁵Wakalilondokede munzila zyako kuzwa kubuzuba bwakulenga kwako mane kusikila kuciindi eco zibi nezyakajanwa mulinduwe. ¹⁶Mukusambala kwako kunji wakazuzigwa lunya, nkabela wakabisya. Nkaambo kaako ndakakutanda kuzwa kucilundu ca-Leza, alakwe kerubu sikuyumba wakakunyonyoona kuzwa kumabwe aamulilo. ¹⁷Moyo wako wakalisumpula nkaambo kakweebeka kwako. Wajaya busongo bwako nkaambo kakweebeka kwako. Ndakakuwaala ansi kumeso aabami kuti bakweebele.*

Izaya 14 ¹²*Ma! Waloka buti kuzwa kujulu, O intanda, mwana wabucedo! Wagonkwa buti ansi yebo owakafwiinsya bamas! ¹³Wakaamba mumoyo wako kuti, Nkatante kujulu. Nkaimike cuuno cangu cabwami kujulu lyanyenyeezi zya-Leza. Nkakale atala lyacilundu cambunganino kumabazu aakumusanza. ¹⁴Nkatante kujulu loko kwiinda mayoba. Nkakozyane a-Leza Mupati. ¹⁵Nekubaboobo uzooselusigwa kucikalilo cabafu, kumagolelo aacilindi.*

Kweendelanya a Bbaibele Saatani wakazula bamwi bangelo kuti bamutobe.

Ciyubunuzyo 12 ⁷*Lino kwakali inkondo mujulu. Mikayeli abaangelo bakwe bakalwanisya Simwaaba, alakwe Simwaaba wakalwa, abaangelo bakwe, ⁸pele teebakazunda pe, nkabela busena bwabo bwamujulu teebwakajanwa limbi. ⁹Lino*

kuti mwanaakwe tanaakajisi mali aakubbadela mulandu aboobo wakeelede kuya kuntolongo kwaangwa, pele mwaalumi ooyu wakali mubetesi mubotu kwiina mbwaakali kukonzya kukazimauzya kaambo aaka.

Ino kuti kolinduwe mubetesi inga wacita buti? Mboobu mbwaakacita ooyu mubetsi. Wakamupa mulandu mupati mwanaakwe. Ooyu mwanaakwe wakazwa mukazekelo kauside kapati nkaambo wakazyi kuti uya kukwaangwa. Ooyu mubetesi wakasamununa cikobela cabubetesi akuya nkwaakabede mwanaakwe akugwisya mali mukakomo akubbadela mulandu. Wakali mubetesi mubotu alimwi uutasalauli nokubaboobo wakali kumuyanda mwanaakwe.

Eeci ncikozyanyo mbuli ncaakatucitila Leza. Wakatupa mulandu kucibi nctotwakacita, pele wakatuyanda alimwi wakali kutuyanda kapati. Aboobo wakaselukila aansii akubweza milandu a cisubulo nctotwakeelede kubweza kwiinda mukutufwida acicinkano, wakabbadela milandu yazyibi zyesu.

1 Petulo 2 ²⁴*Zibi zyesu wakazilemenenwa mumubili wakwe mwini acisamu, kuti tuzwe muzibi, tuponene bululami. Mibunda yakwe njiimuponya. ²⁵Nkaambo mwakalikosyene ambelele izyakasweeka, pele sunu mulipilukide kumweembezi wanu, sikulingula myuuya yanu.*

Mibuzyo:

4. Ino Leza wakali kunootulekelela buti kuziyibi zyesu?

- Kwiinda mukuzyiluba buyo.
- Kwiinda mukutubbadelela.
- Kwiinda mukutubbadelesya.

Ino kuti wabikka lusyomo lwako muli Jesu, ulacita buti a zyibi zyako? _____ .

Jesu Wakalaanguzu Cakuti Kwiina Mbwaakali Kunookkala Kafwide.

Incito 10 ³⁹*Aswebo tuli bakamboni bazintu zyoonse nzyaakacita mucisi caba-Juda amuJerusalemu, ngobakajaya, bamwaanika acisamu. ⁴⁰Oyo, Leza wakamubusya kubuzuba bwatatu, wakamutondezya kubantu, ⁴¹takuli kubantu boonse pe, pele kulibakamboni abakasalidwe Leza, kulindiswe totwakali kulya akunywa awalo kabukide kale kubafu. ⁴²Elyo wakatulailila kuti tukambaukile bantu, tulungulule kuti ngonguwe uwakabikwa Leza kuti abe mubetesi wabaumi abafwide. ⁴³Basinsimi boonse balasinizya anguwe kuti boonse abamusyoma balajatilwa zibi muzina lyakwe.*

Mibuzyo: Kosala mwiingulo uuluzi ubikke kuli aali mwiingulo ngoosala, wamana uingule mubuzyo uutobela.

1. Mbututi Leza mbwaakatutondezya kuti ulatuyanda?

- Mukututumina mwiiyi.
- Mukututumina bbuku.
- Mukuba muciiimo ca buntu akupona akati kesu.

Leza wakazicita zyoonse eezyi. Sena inga ulakonzya kubona ciindi Leza naakatuma mwiiyi a bbuku? _____ .

2. Nkubaja nzi Saatani nkwaakakwaambila azijatizya Leza, makani aabulenge bwazintu a myuuya?

- _____ .
- _____ .

Jesu Kristo Wakafwida Zibi Zyesu

Leza tanakasika kuzyoopona buyo akati kesu. Wakeza kuzyoobadela milandu yazibi zyesu. Mbututi Leza mbwaakali kunga ulacicita eeci?

Ba-Roma 5⁸ *Pele Leza, walo ulatondezya luyandisyo lwakwe kulindiswe boobo, nkaambo nitwakacili basizibi Kristo wakatufwida.*

Johane 3¹⁶ *Nkaambo obuya Leza mbwaakayandisya nyika, wakapa Mwanaakwe simuzyalwa alike, kuti umwi uumusyoma atafwidilili, pele abe abuumi ubutamani.*

Mibuzyo:

3. Ino inga twalekelelwa buti kuzyibi zyesu?

- Kwiinda mukusyoma Jesu Kristo.
- Kwiinda mukulicengeezya kuti kwiina cibi ncotwakabisya.
- Kwiinda mukubadela cimwi cintu kuzyibi nzyotwakacita.

Ncinzi ncaakacita Jesu mukubadela milandu yaziyibi zyako? _____ .

Ino cibabuti kuti lufu lwa Jesu lubbadele milandu yazibi zyangu?

Koezyeezya kaambo aaka.

Kwakali mubetesi mubotu. Wakalimubetesi uutasalauli, lyoonse naakali kubeteka wakalikubeteka kabotu. Pele bumwi buzuba wakali kubeteka kaambo kakali syupa. Bakamuletela mukaintu wakali kuzuzyaanya mootokala kapati. Mane cakalibonya kuti wakalilubizyize alimwi awalo wakakazumina kaambo aaka. Ino kaambo aaka kakatazya buti? Kaambo aaka kakasyupa nkaambo mukaintu ooyu wakali mwana wamubetesi, alimwi kunze kwaboobo wakalizyi

Simwaaba mupati wakawisigwa ansi, nguwenya musoka waciindi, uutegwa Diabolosi a-Saatani, nguena bantu boonse baansi. Wakawisigwa ansi, abalo baangelo bakwe bakawisigwa awe.

Mibuzyo:

3. Nkaambo nzi ncokwakali nkondo kujulu?

- Nkaambo bangelo babi naa bakabusya kondo bakazangila Leza.
- Nkaambo kwakali manyongwe.
- Nkaambo Ijulu basinkondo bakalinjilila kunze.

Mbabani bakali kuzunda akati bakabusya kondo naa bangelo babi abangelo Leza? _____ . Aaba bangelo ba Leza bakatumwa kukukwabilila ikuti kotobela Leza.

Saatani a bangelo bakwe nkobali munyika. Balamuzonda muntu a Leza nkaambo muntu ulimucikozyanyo ca Leza.

1 Petulo 5⁸ *Amulibatamike akucenjela, nkaambo sinkondonyoko Saatani uleendeenda mbuli syuumbwa wabutambo akuya buyandaula ngwati lume.*

Imwi myuuya ilalicengeezya kuba mizimo naa myuuya yabantu bakfwa. Toeleda kuitobela nkaambo mbaasinkondonyina a Leza. Ibaibbele lilatwaambila kuti Saatani ulaboola muciiimo ca mungelo wa Leza naa mungelo uusalala, Saatani lwakwe ulalisandula muciiimo ca mungelo wamumuni. (2 Ba-Korinto 11:14)

Mibuzyo:

4. Njiili myuuya njoeleda kukomba?

- Bangelo ba Leza.
- Myuuya ya Saatani.
- Kwiina nkaambo myuuya tiyakalengelwa kukombwa.

Kuli Leza omwe. Ikukomba uumbi kunze lyakwe nkuzangila Leza. Sena uleeleda kukomba Mizimo? _____ .

Muntu Wakasala Kutobela Saatani

Cintu ciusisya ncakuti Adamu a Eva bantu bantu bakusaanguna bakasala kusyoma Saatani walo wakaboola muciiimo ca Nzoka kuzyoobacenga.

Matalikilo 3¹ *Lino inzoka kijisi maanu kwiinda banyama boonse bamusokwe Jehova Leza mbaakalenga. Nkabela yakaambila mwanakazi kuti, Sa ncobeni Leza wakaamba kuti, Tamweeleda kulya misamu yoonse yamumuunda? ²Elyo mwanakazi wakaambila inzoka kuti, Micelo yamisamu yamumuunda tulailya, ³pele micelo yamusamu oyo uuii mukati kamuunda, Leza waamba kuti, Tamweeleda kulya njijo pe, alimwi tamweeleda*

kwiiguma, kuti mutafwi. ⁴Mpawo inzoka yakaambila mwanakazi kuti, Ne! Tamukonzyi kufwa pe. ⁵Nkaambo Leza ulizi kuti mubuzuba obo mbubonya mbomuyooulya, meso aanu ayoojuka, lino muyooba mbuli Leza, muyooziba bubotu abubi mbububede. ⁶Lino mwanakazi wakabona kuti musamu mubotu kukuulya, alimwi ulabotezya meso, alimwi ulayandika kukupa muntu busongo. Nkabela mpawo wakabweza micelo yawo, walya. Alakwe mulumaakwe, wakamupa, alakwe wakalya.

Muciimo eeci cibi cakanjila munyika. Ba Adamu a Eva bakaiya kuzangila Leza. Ikuzangila Leza ncinyonyoono. Muciindi ba Adamu a Eva nibakabisya, lufu ,mapenzi a cibi zyakanjila munyika yoonse.

Ba-Roma ⁵Mbuboobo cibi mbucakanjila munyika kumaanza aamuntu omwe buyo, alwalo lufu nkaambo kacibi, nkabela mbubonya obo lufu mbulwakazida Bantu boonse, nkaambo kakuti boonse babisya.

Mibuzyo:

5. Ndilili nobisya?

- Notazyi mwiingulo.
- Ciindi noozyalwa.
- Ciindi nosala kubisizya Leza.

Ibbaibele lyaamba kuti, "toonse twakabisya". Sena ndilili nookabisya? _____ .

Nkaambo Nzi Eeci Ncocakalekelwa Kuti Cictike.

Ooyu musunko. Leza ulatusunka umwi aumwi. Uyanda kuzyiba ooyo utimutobele naa utitobele Saatani.

Jobu 7 ¹⁷Muntu ninzi kuti wamukomezya mumeso aako, kuti wamuyeyesya boobo, ¹⁸kutiwamupenzya mafumofumo oonse, akumusunka ciindi aciindi?

Mibuzyo:

6. Nguni unga wapasa musunko wa Leza?

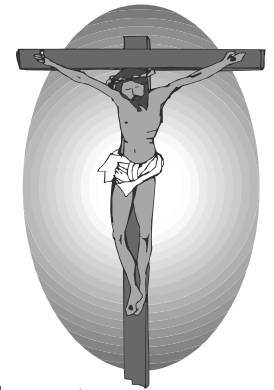
- Balikke basongo.
- Balikke bayumu canguzu.
- Mbaabo basala kutobela Leza.

Ikuti naa twatobela Leza, tulakonzya kulomba lugwasyo kuzwa kuli Leza. Ndugwasyo nzi ndoyeeya kuti Leza inga watupa? _____ .

KULIYEEZYA

- Leza wakalenga bangelo kuti bamubelekele akubelekela muntu.
- Cibi cakalibonya ciindi mungelo omwe naakazula kulisumpula akusolwedela bamwi bangelo mukuzangila Leza.
- Muntu awalo wakabisya kwiinda mukusala kutalemeka Leza.
- Tulakonzya kujokela kuli Leza kwiinda mukuleka kubisya.
- Bangelo ka Leza balaanguzu kwiinda myuuya mibi.

Leza Naakasika Kutufutula

Kuzwa Kuciiyo Cainda:

- Leza wakalenga bangelo kuti bamubelekele akubelekela muntu.
- Cibi cakalibonya ciindi mungelo omwe naakazula kulisumpula akusolwedela bamwi bangelo mukuzangila Leza.
- Muntu awalo wakabisya kwiinda mukusala kutalemeka Leza.
- Tulakonzya kujokela kuli Leza kwiinda mukuleka kubisya.
- Bangelo ka Leza balaanguzu kwiinda myuuya mibi.

Mumaumi eesu toonse twakacengwa a muuya mibi ooyu utegwa Saatani. Tayandi kuti tuziye Leza azya Leza. Pele Leza uyanda kuti tuziye kasimpe. Ulaturyanda alimwi ulaturyanda zibotu. Ino walikunootuziye buti kuti ulaturyanda alimwi ndilili naali kunotuziye? Kuciindi Saatani najete bubi kubeja na? Wakasala kuza munyika lwakwe Leza. Muuya wa Leza wakali mumwana munvwanda wakakomena muciiimo ca mwaalumi Jesu Kristo (muzimwi ziindiwiitwa kuti "NDIJWI" nkaambo mbobumwi Leza mbwaakakonzya kubandika andiswe.)

Leza Wakasika Munyika

Johane 1 ¹Kumatalihilo Ijwi wakaliko, awalo Ijwi wakali antoomwe a-Leza, eno Ijwi oyo wakali Leza. ²Ngonguwe uwakali kuli-Leza kumatalikilo. ³Zyoonse zintu nkozyakaanzwa kulinguwe, kuti naatali nguwe nokutakwe ecomwe icakaanzwa.

¹⁰Wakaliwo ansi, inyika yakaanzwa nguwe, pele inyika tiikamuzibide. ¹¹Wakeza kubwami bwakwe mwini, pele bana bakwe tabakamuzuminide. ¹²Ino boonse abamuzumina, nokuti abasyoma zina lyakwe, wabaabila nguzu zyakusanduka akuba bana ba-Leza, ¹³kutaamba bana abakazyalwa kubantu, nokuba kukuyanda kwakuzyalana kwabuntu, nokuba kukuyanda kwamwaalumi, pele mbana abakazyalwa kuli-Leza.

¹⁴Awalo Ijwi wakalifungula waba mubili wabantu uwakakalakala akati kesu, uwakazywide luzyalu abwini, aswebo twakeebela bulemu bwakwe, bulemu ububa anga mbwa-Mwana uuzyalwa alike kuli-Wisi.